

Dave Reubzaet

Tax Reporting & Strategy specialist bij PwC

Bastiaan Starink

Pensioenfiscalist bij PwC, onderzoeker bij het CompetenceCentre for Pension Research van Tilburg University en Research Fellow bij Netspar

Pensioenbeleggers hebben steeds meer aandacht voor maatschappelijk verantwoord beleggen. Door de publieke en politieke discussies over belastingen naar aanleiding van onder andere de Lux Leaks en Panama-papers, is ook fiscaal verantwoord beleid een belangrijk maatschappelijk thema geworden.

Duurzame pensioenbeleggingen vragen om duurzaam fiscaal beleid

Een logische vervolgstap is dan ook dat pensioenbeleggers fiscale duurzaamheid onderdeel laten uitmaken van hun duurzaam beleggingsbeleid. Maar waarom zouden pensioenbeleggers in hun zoektocht naar een zo hoog mogelijk rendement zich druk maken om fiscale duurzaamheid?

TWEE THEMA'S MET VEEL MAATSCHAPPELIJKE AANDACHT

Maatschappelijk verantwoord beleggen met pensioengeld (ook wel Environmental Social Governance, oftewel ESG-beleggen genoemd) staat op de agenda van iedere pensioenbelegger. Dit komt door de maatschappelijke aandacht voor het thema, maar tevens doordat sinds vorig jaar in de Pensioenwet is opgenomen dat pensioenfondsen in het bestuursverslag moeten vermelden op welke wijze in het beleggingsbeleid rekening wordt gehouden met milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen. Tegelijkertijd is fiscale duurzaamheid een maatschappelijk thema dat grote belangstelling geniet. Nationale overheden, de EU en organisaties als de OESO hebben inmiddels ini-

tiatieven ontplooid om belastingontwijking tegen te gaan en verantwoordelijk fiscaal beleid bij burgers en bedrijven te stimuleren. De bekendste zijn het *Base Erosion and Profit Shifting* (BEPS) project van de OESO en de *Anti Tax Avoidance Package* (ATAP) van de EU. De thema's 'duurzaam beleggingsbeleid' en 'duurzaam fiscaal beleid' hebben gemeenschappelijk dat institutionele beleggers hun macht en invloed kunnen aanwenden om de maatschappij een beetje te veranderen.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD FISCAAL GEDRAG IS EEN NO-BRAINER

Begin 2016 schreef Oscar van Zadelhoff in dit blad over maatschappelijk verantwoord beleggen met pensioengeld. Aan dit thema willen wij duurzaam fiscaal beleid, oftewel *sustainable tax*, toevoegen. Met sustainable tax bedoelen wij dat partijen niet alleen voldoen aan de fiscale wet- en regelgeving, maar ook dat zij zich niet inlaten met fiscale structuren die primair zijn gericht op het beperken van de belastingdruk. Dat pensioenbeleggers zich proactief bezighouden met sustainable tax is raadzaam, omdat de vraag

vanuit de maatschappij hiernaar toeneemt. Een recent voorbeeld hiervan is de oproep die internationale vakbondsorganisaties (die tevens in de besturen van pensioenfondsen zitten) hebben gedaan aan pensioenbeleggers wereldwijd, om fiscaal onethisch gedrag waar mogelijk te voorkomen. Recent nog werd een motie behandeld in de Tweede Kamer die de regering oproept fiscaliteit en maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo) aan elkaar te koppelen. Maar ook beleggersorganisaties als EUMEDION en VBDO hebben fiscaliteit hoog op de agenda. Een gezond fiscaal stelsel is van belang voor een duurzame samenleving en een goed functionerende economie. Belastinginkomsten zijn immers cruciaal voor de financiering van de samenleving waarin bedrijven kunnen floreren en pensioenbeleggers kunnen investeren. Het op lange termijn behalen van duurzame rendementen hangt onlosmakelijk samen met een gezonde economie en een duurzaam fiscaal klimaat en is dus in het belang van deelnemers en hun pensioen. Pensioenbeleggers kunnen hun invloed als aandeelhouder, investeerder en belangrijke maatschappelijke speler aanwenden om een duurzaam fiscaal beleid te propageren bij zowel de overheid als het bedrijfsleven. Dit doen ze onder andere door te investeren in bedrijven die een sustainable tax beleid voeren, door niet te investeren in bedrijven die geen middel ongemoeid laten om de belastingdruk naar het minimaal mogelijke niveau te brengen, door van hun ketenpartners te vragen deze uitgangspunten te volgen en door hun stemrecht als grote aandeelhouder aan te wenden om fiscaal gedrag van bedrijven te beïnvloeden.

Om te kunnen spreken van sustainable tax zal ook rekening moeten worden gehouden met de fiscale governance, transparantie, codes of conduct en risicomanagement initiatieven. Pensioenbeleggers kunnen met hun grote bereik een belangrijke stuwende kracht zijn voor sustainable tax. Met een nieuwe fiscale strategie en door samenwerking te zoeken met bedrijven en overheden kan veel bereikt worden. Daarbij dient men te beseffen dat een strategie zonder implementatie en adequate opvolging een papieren tijger is. Concreet stellen wij de volgende stappen voor:

1. Ga in actieve dialoog met stakeholders (deelnemers, overheden, NGO's, bedrijven etc.);

2. Ontwikkel een fiscaal duurzaam beleid waarbij rekening wordt gehouden met de nieuwe internationale fiscale ontwikkelingen en de input van stakeholders;
3. Vertaal het papieren beleid naar heldere criteria, toepasbaar op investeringsbeslissingen (in welke bedrijven wordt geïnvesteerd, en hoe);
4. Ontwikkel een robuust fiscaal risicomanagementsysteem, waarin de uitvoering en monitoring van het beleid geborgd is;
5. Ontwikkel een fiscale gedragscode voor partijen waarmee in de investeringsketen wordt samengewerkt;
6. Ontwikkel fiscale transparantierapportages en communiceer transparant;
7. Zet technologie in om data te kunnen ontsluiten en 1 t/m 6 te kunnen ondersteunen.

VOOR DE WERKGEVER IS EEN BELANGRIJKE ROL WEGGELEGD

Duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen is voor veel bedrijven een speerpunt geworden. Een sustainable tax beleid maakt hier steeds vaker onderdeel van uit. Om dit beleid nog meer kracht bij te zetten, kan het worden doorvertaald naar de pensioenregeling. Met de vele miljoenen of miljarden die daarin worden belegd, kan daadwerkelijk het verschil worden gemaakt. Werkgevers kunnen dit bereiken door een pensioenaanbieder te selecteren die zich hierin onderscheidt of door de huidige pensioenaanbieder te stimuleren een sustainable tax beleid te gaan voeren.

CONCLUSIE

Wij realiseren ons dat we aan de vooravond staan van deze ontwikkeling. Duurzaam beleggen enerzijds en sustainable tax anderzijds, en zeker de combinatie van deze twee thema's, heeft veel aandacht nodig om de thema's op een gebalanceerde manier vorm te geven en te integreren. Maar ontwikkelingen gaan snel. Binnen de maatschappelijk verantwoorde investeringsagenda past een duurzame fiscale langetermijnvisie. En laat dat nu juist iets zijn wat pensioenbeleggers eigen is. <